

BOZP – Práva a povinnosti zaměstnanců

Společnost: Designex Food s.r.o.

A. PRÁVA A POVINNOSTI ZAMĚSTNANCŮ – BOZP

Zaměstnanci mají právo

1. na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, na informace o pracovních rizicích a opatřeních na ochranu před jejich působením; informace musí být pro zaměstnance srozumitelná;
2. odmítnout výkon práce, o níž mají důvodně za to, že bezprostředně ohrožuje jejich život nebo zdraví nebo život či zdraví jiných osob; takové odmítnutí nelze posuzovat jako nesplnění povinnosti zaměstnance;
3. účastnit se řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a podílet se na vytváření zdravého a bezpečného pracovního prostředí;
4. u zaměstnavatele, u něhož nepůsobí odborová organizace, zvolit **radu zaměstnanců**, popřípadě **zástupce pro oblast BOZP**;
5. požadovat **dodatečné informace a vysvětlení**; mají rovněž **právo** požadovat osobní jednání se zaměstnavatelem na příslušné úrovni řízení podle povahy věci.

Zaměstnanci jsou povinni

1. pracovat svědomitě a řádně podle svých sil, znalostí a schopností a plnit pokyny svých nadřízených a spolupracovat s ostatními zaměstnanci;
2. využívat pracovní dobu a výrobní prostředky k vykonávání svěřených prací, plnit kvalitně a včas pracovní úkoly,
3. řádně hospodařit s prostředky svěřenými jim zaměstnavatelem a střežit a ochraňovat majetek zaměstnavatele před poškozením, ztrátou, zničením a zneužitím a nejednat v rozporu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele,
4. znát základní povinnosti vyplývající z právních a ostatních předpisů a požadavků zaměstnavatele k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; tato znalost je nedílnou a trvalou součástí kvalifikačních předpokladů zaměstnance;

5. dodržovat právní a ostatní předpisy vztahující se k jejich práci; řídit se zásadami bezpečného chování na pracovišti a informacemi a pokyny zaměstnavatele;
6. dbát na své zdraví a bezpečnost i na zdraví a bezpečnost osob, jichž se bezprostředně týká jednání nebo opomenutí při práci a **počínat si tak**, aby nedocházelo ke škodám na majetku ani k bezdůvodnému obohacení; hrozí-li škoda, upozornit na ni nadřízeného vedoucího zaměstnance;
7. účastnit se školení zajišťovaných zaměstnavatelem v zájmu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a podrobit se ověření jejich znalostí;
8. dodržovat stanovené pracovní postupy a používat stanovené pracovní a dopravní prostředky;
9. používat osobní ochranné prostředky a ochranná zařízení a tato neměnit ani nevyřazovat z provozu;
10. oznamovat svému nadřízenému nedostatky a závady na pracovišti, které by mohly ohrozit bezpečnost nebo zdraví při práci a podle svých možností se účastnit jejich odstraňování;
11. oznámit nadřízenému vedoucímu zaměstnanci skutečnost, že nejsou vytvořeny potřebné pracovní podmínky;
12. nepožívat alkoholické nápoje ani jiné návykové látky na pracovišti a v pracovní době i mimo něj;
13. podrobit se na pokyn oprávněného vedoucího zaměstnance písemně určeného zaměstnavatelem zjištění, zda nejsou pod vlivem alkoholu či jiných návykových látek;
14. nekouřit na pracovištích, kde pracují také nekuřáci;
15. oznamovat svému nadřízenému svůj (pokud to zdravotní stav dovolí) pracovní úraz nebo pracovní úraz jiné osoby, jehož byl svědkem, a spolupracovat při vyšetřování jeho příčin;
16. podrobit se předepsaným lékařským prohlídkám, vyšetřením nebo očkováním;
17. zaměstnavatel, zaměstnanci a zástupci zaměstnanců jsou povinni si poskytovat součinnost a jednat v souladu se svými oprávněnými zájmy.

Zaměstnancům je zakázáno

1. Přinášet a požívat alkoholické nápoje na pracovišti; na výzvu vedoucího zaměstnance (uvedeného v pracovním nebo organizačním řádu) jsou povinni podrobit se zkoušce nebo vyšetření, zda nejsou pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných prostředků. Požívání alkoholu nebo návykových látek na pracovištích firmy považuje zaměstnavatel za závažné porušení pracovní kázně a za důvod k okamžitému přerušení pracovního poměru.
2. Vstupovat na pracoviště a do prostorů a zařízení, kam nebyli pracovně vysláni.
3. Odstraňovat nebo poškozovat bezpečnostní zařízení, kryty na strojích a bezpečnostní značky.
4. Pracovat bez pověření se strojním, elektrickým, dopravním a jiným zařízením, se kterým nejsou obeznámeni.

Další obecné povinnosti zaměstnanců

1. Předcházet všemi možnými prostředky a způsoby vzniku pracovních úrazů. Pokud pracovní úraz vznikne, okamžitě jej hlásit nejbližší nadřízenému vedoucímu zaměstnanci; stejně postupovat při vzniku nehody nebo havárie.
2. Každý úraz si dát řádně ošetřit a ihned jej nahlásit nejbližšímu nadřízenému zaměstnanci, který, jedná-li se o pracovní úraz s následnou pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny, sepíše záznam o úrazu. Nejedná-li se o pracovní úraz s následnou pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny nebo se jedná o tzv. drobné poranění, musí být tyto úrazy zapsány do knihy úrazů. Speciálně vyškolený zaměstnanec musí poskytnout první pomoc zraněnému spolupracovníkovi a zavolat pomoc.
3. Udržovat svěřené stroje, nástroje, nářadí, technická zařízení a pracoviště v pořádku, v dobrém provozuschopném stavu. Vzniklé závady ihned hlásit nejbližší nadřízenému vedoucímu zaměstnanci.
4. Přidělené elektromechanické nářadí předkládat k revizím a kontrolám v určených termínech a pracovat s ním jen podle návodu k obsluze; poškozené nářadí včas vyřadit z používání a zjištěný stav ihned hlásit nejbližší nadřízenému vedoucímu zaměstnanci.
5. Při práci používat pouze správné a schválené osobní ochranné prostředky (OOP) a pracovní pomůcky; vadné včas vyřadit z používání a zjištěný stav ihned hlásit nejbližší nadřízenému vedoucímu zaměstnanci; dodržovat určená odkládací místa i způsob odkládání.
6. Neuvádět do chodu stroj nebo zařízení, pokud se zaměstnanec nepřesvědčil, že tím neohrozí zdraví nebo život svůj či někoho jiného.
7. Neprovádět práce, pro které nemají předepsanou kvalifikaci nebo odbornou způsobilost, např. sváření.
8. Neobsluhovat stroje nebo zařízení, pro které nejsou zaškoleni ani zaučeni. Dodržovat požadavky bezpečné práce pro obsluhu strojů a technických zařízení.
9. Udržovat v čistotě a pořádku osobní a pracovní skříně, hygienická sociální zařízení a své okolí.
10. Používat pouze vyhrazené cesty a komunikace, zdržovat se pouze na vykázaných místech a pracovištích, neprocházet nebezpečnými technologickými místy a prostorami, dodržovat a respektovat bezpečnostní značky a signály.
11. V případě pracovních pochůzek dodržovat stanovené postupy a směry. Při příchodu na cizí pracoviště se řádně ohlásit vedoucími zaměstnanci, řídit se jeho pokyny a nezdržovat se bezdůvodně na rizikových místech.

12. **Odpovídat za ztrátu nástrojů, ochranných pracovních prostředků a jiných podobných předmětů**, které jim zaměstnavatel svěřil na základě dohody o odpovědnosti za ztrátu svěřených předmětů, která musí být uzavřena písemně, jinak je neplatná. Zprostit se odpovědnosti za ztrátu svěřených předmětů zcela nebo zčásti lze pouze v případě, jestliže se prokáže, že ztráta vznikla zcela nebo zčásti bez zavinění zaměstnance.
13. Bez souhlasu zaměstnavatele **nesmějí** zaměstnanci užívat pro svou **osobní potřebu** výrobní a pracovní prostředky zaměstnavatele včetně výpočetní techniky ani jeho telekomunikační zařízení. Dodržování zákazu je zaměstnavatel **oprávněn kontrolovat**.

POZOR:

1. Nerozumí-li zaměstnanec něčemu nebo není-li mu něco zcela jasné, je povinen požádat nadřízeného vedoucího zaměstnance o vysvětlení. Povinností vedoucího zaměstnance je takové vysvětlení podat.
2. Povinností vedoucího zaměstnance je seznámit všechny své podřízené s riziky vyskytujícími se na pracovišti nebo souvisejícími s prováděnou činností.
3. Vedoucí zaměstnanec je povinen před započatím práce zajistit vybavení zaměstnance osobními ochrannými pracovními prostředky (vždy ve vztahu k pracovnímu riziku na pracovišti nebo související se zadanou prací), a mycími, popř. i čisticími prostředky (pokud nejsou tyto prostředky dostupné jiným způsobem).

B. Zvláštní odborná způsobilost zaměstnanců

1. Na technických zařízeních, která představují zvýšenou míru ohrožení života a zdraví zaměstnanců, pokud jde o jejich obsluhu, montáž, kontrolu nebo opravy, mohou práce a činnosti samostatně vykonávat a samostatně je obsluhovat jen zvláště odborně způsobilí zaměstnanci.
2. Předpokladem zvláštní odborné způsobilosti zaměstnance je
 - a) zdravotní způsobilost podle zvláštního právního předpisu,
 - b) dosažení věku min. 18 let,
 - c) odborné vzdělání stanovené prováděcím právním předpisem,
 - d) odborná praxe v délce stanovené prováděcím právním předpisem,
 - e) doklad o úspěšně vykonané zkoušce.
3. Dokončit zaškolení nebo zácvik, v němž zaměstnanec působil pod dohledem osoby, která uvádí na trh nebo distribuuje, popřípadě uvádí do provozu výrobky, které by mohly ve zvýšené míře ohrozit zdraví osoby provádějící jejich obsluhu, montáž, opravy či kontrolu. Nebyl-li způsob, obsah a doba zaškolení nebo zácviku určen osobou uvedenou výše, určí je zaměstnavatel s ohledem na charakter práce a náročnost obsluhy.

¹⁾ Základem tohoto dokumentu jsou platné právní předpisy z oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které jsou obsaženy v aktuální verzi registru právních předpisů BOZP a PO